

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Zabłocki (przewodniczący)

SSN Henryk Gradzik

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Przemysław Kalinowski

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Aleksandra Herzoga,
w sprawie **P.S.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 września 2013 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od postanowienia Sądu Najwyższego

z dnia 1 sierpnia 2012 r., sygn. akt III KO 11/12,

postanowił:

1/ uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu,

2/ zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. C. Kancelaria Adwokacka kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł., w tym 23% VAT, tytułem obrony z urzędu świadczonej przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

W dniu 30 września 2011 r. do Sądu Okręgowego w W. wpłynął wniosek skazanego **P. S.** o wznowienie postępowań w sprawach zakończonych prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Apelacyjnego z dnia 11 stycznia 2001r., zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 30 czerwca 2000r.;
- Sądu Apelacyjnego z dnia 18 października 2001 r., zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 29 grudnia 2000 r.

Sprawę, po uzupełnieniu braków formalnych wniosku, zgodnie z właściwością - art. 544§2 k.p.k. - w trybie art. 118 § 3 k.p.k., przekazano do rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2012r. (sygn. akt III KO 11/12), wniosek o wznowienie postępowań w obu wskazanych wyżej sprawach oddalił.

Kasację od tego orzeczenia, na korzyść skazanego, na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., wniósł Prokurator Generalny.

Skarżący podniósł w skardze zarzut:

- rażącego i stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą ,określoną w art. 439§1 pkt 1 k.p.k., naruszenia przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 40 § 3 k.p.k. polegającego na orzekaniu w sprawie wniosku obrońcy skazanego P. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] wydanym w sprawie II AKa [...] przez sędziego, który brał udział w wydaniu objętego wnioskiem orzeczenia.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez Prokuratora Generalnego jest zasadna.

W niniejszej sprawie nie może budzić jakiegokolwiek wątpliwości, że podczas rozpoznania przedmiotowego wniosku o wznowienie postępowania, rzeczywiście zaistniało uchybienie opisane w zarzucie. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w składzie wydającym wyrok w Sądzie Apelacyjnym w dniu 11 stycznia 2001 r. w sprawie II AKa [...] uczestniczyła sędzia M. G. (k. 74 akt III KO 11/12), która później,

już jako sędzia Sądu Najwyższego, wzięła udział w rozpoznaniu wniosku o wznowienie postępowania zakończanego wyżej wskazanym wyrokiem i brała udział w wydaniu postanowienia z dnia 1 sierpnia 2012r. w sprawie III KO 11/12 (k. 44 akt III KO 11/12).

W ten sposób doszło do naruszenia art. 40§3 k.p.k., który stanowi, że sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego wnioskiem o wznowienie postępowania, nie może orzekać co do tego wniosku. Uchybienie to stanowi bezwzględną przesłankę odwoławczą z art. 439§1 pkt 1 k.p.k.

Zgodnie zatem z brzmieniem ostatniego ze wskazanych wyżej przepisów zaskarżone orzeczenie należało uchylić niezależnie od wpływu tego uchybienia na treść zaskarżonego postanowienia.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, przekazując sprawę do rozpoznania innemu składowi Sądu Najwyższego.

Na marginesie powyższego rozstrzygnięcia odnieść wypada się do sygnalizowanych w uzasadnieniu kasacji wątpliwości, co do tego, czy obowiązujące przepisy procesowe pozwalają na skarżenie kasacją orzeczenia oddalającego wniosek o wznowienie postępowania wydanego przez Sąd Najwyższy (analogicznie sąd apelacyjny). Bezspornie, art. 547§1 k.p.k. wprost określa zakaz skarżenia orzeczeń oddalających wniosek wznowieniowy, a wydanych przez wskazane wyżej sądy. Zakaz ten dotyczy jednak jedynie postępowania wznowieniowego, a więc zaskarżania postanowień oddalających wnioski o wznowienie postępowania w drodze postępowania instancyjnego. Tym samym, zakazem tym nie jest objęta możliwość zaskarżenia takiego orzeczenia innym nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, jakim jest kasacja. Środek ten, w oczywisty sposób, wobec treści art. 519 k.p.k. (wskazującego możliwość wywodzenia kasacji jedynie od wyroków) nie jest dostępny dla stron, lecz art. 521 k.p.k. pozwala wymienionym w jego dyspozycji podmiotom szczególnie wywodzić kasację „*od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie*”.

Również zwrot „orzeczenie sądu kończące postępowanie” może, co prawda, nasuwać wątpliwości co do rodzaju rozstrzygnięć, jakie można określić tym terminem, ale dla potrzeb niniejszego postępowania wystarczające jest przywołanie tezy z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2013 r. wydanego w sprawie II KK 144/12: „*orzeczeniami kończącymi postępowanie są nie tylko wyroki i postanowienia*

rozstrzygające w przedmiocie głównego nurtu postępowania, a więc m. in. wyroki skazujące, uniewinniające lub postanowienia o umorzeniu postępowania. Kończą postępowanie także prawomocne orzeczenia wydawane w innych, także pobocznych nurtach procesu, pod warunkiem, że definitywnie zamykają rozpoznanie danej kwestii, powodując trwałe skutki. Dotyczy to także w ograniczonym zakresie postępowania wykonawczego. Postanowienia wydawane w tej fazie postępowania podlegać mogą kontroli kasacyjnej jedynie w trybie przewidzianym w art. 521 k.p.k.” (OSNKW 2013/6/47).

Teza ta zasługuje na akceptację, a jednocześnie w pełni odpowiada również sytuacji z niniejszej sprawy. Istnieje co prawda możliwość składania kolejnych wniosków o wznowienie postępowania w tej samej sprawie, jednocześnie jednak, orzeczeniu oddalającemu wniosek o wznowienie postępowania można niewątpliwie przypisać również przymiot zamykającego kwestię rozpoznania konkretnie wskazanych podstaw wznowieniowych i powodującego trwałe skutki w postaci braku możliwości - w oparciu o tę samą podstawę faktyczną - wzruszenia prawomocnego orzeczenia.

Na tej podstawie Sąd Najwyższy rozstrzygnął, jak w postanowieniu.